

MEGHÍVÓ ÉS PROGRAMFÜZET

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
2022. ÉVI MÁJUSI
RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
195. KÖZGYŰLÉSÉNEK PROGRAMJA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
195. KÖZGYŰLÉSÉNEK TÁRGYSOROZATA

2022. május 2., hétfő

ÜNNEPI ÜLÉS

10.00 | MTA Székház, Díszterem

Levezető elnök: *Hudecz Ferenc*, az MTA természettudományi alelnöke

1. Elnöki megnyitó/köszöntő
2. Ünnepi előadás: Roles of the ubiquitin system in health and disease
Avram Hershko
3. Díjátadás (Akadémiai Aranyérem, Akadémiai Díjak, Akadémiai Újságírói Díj, Wahrmann Mór-érem, Arany János-életműdíj)

Ebédszünet

MUNKAKÖZGYŰLÉS | ZÁRT ÜLÉS

13.30 | MTA Székház, Díszterem

Levezető elnök: *Lamm Vanda*, az MTA társadalomtudományi alelnöke

4. Elnöki beszámoló (*Freund Tamás*)
Hozzászólások, vita, szavazás a 4. napirendi pontról
5. Előzetes véleménynyilvánítás keretében kiírt, elektronikus szavazással érdemben el nem döntött kérdések Közgyűlés elé terjesztése döntés céljából (*Freund Tamás*)
Hozzászólás, vita, szavazás (amennyiben van ilyen kérdés)
6. Beszámoló az MTA 2021. évi költségvetéséről és vagyoni helyzetéről (*Freund Tamás*)
7. Javaslat az MTA 2023–2024. évi költségvetési irányelveire (*Freund Tamás*)
Hozzászólások, vita, szavazás a 6–7. napirendi pontokról
8. Beszámoló az MTMT 2021. évi tevékenységéről (*Kollár László Péter*)
Hozzászólások, vita, szavazás a 8. napirendi pontról
9. Beszámoló a Kutatóhelyeket Minősítő Tanács 2021. évi tevékenységéről (*Hunyady László*)
Hozzászólások, vita, szavazás a 9. napirendi pontról
10. Beszámoló a Fialat Kutatók Akadémiájának 2021. évi tevékenységéről (*Solymosi Katalin*)
11. Az MTA Elnöksége három nem akadémikus közgyűlési képviselő tagjának megválasztása (*Vörös József, a Jelölőbizottság elnöke*)
12. Javaslat a Kutatóhelyeket Minősítő Tanács elnökének tisztségében való megerősítésére (*Freund Tamás*)
13. A Jelölőbizottság megbízatása (*Freund Tamás*)

14. A Jelölőbizottság elnökének megválasztása (*Freund Tamás*)
Hozzászólások, vita, szavazás a 11–14. napirendi pontokról
15. Egyéb beérkezett indítvány, javaslat, tájékoztatás
Hozzászólások, vita az egyéb javaslatokról

KONCERT

18.00 | MTA Székház, Díszterem

Közreműködik: *Klénján Csaba*, klarinét
Keller András, hegedű
Csalog Gábor, zongora

Műsor

Bartók Béla: *Kontrasztok* (Sz. III, BB 116)

Carl Maria von Weber: *Grand Duo Concertant* (Op. 48, J. 204)

2022. május 3., kedd

AKADÉMIKUSOK GYŰLÉSE | ZÁRT ÜLÉS

10.00 | MTA Székház, Díszterem

Levezető elnök: *Freund Tamás*, az MTA elnöke

- I. A 2022. évi tagválasztás
Hozzászólások, vita, szavazás az új tagokról

AZ MTA ÚJ TAGJAINAK BEMUTATÁSA

TUDOMÁNYOS ELŐADÁSOK

14.00 | MTA Székház, Díszterem

Levezető elnök: *Kollár László Péter*, az MTA főtitkára

Késni pontosan – rezgések, hullámok és gépeink hatékonysága

Stépán Gábor, az MTA rendes tagja

Tükör által homályosan: a DNS rejtett titkai

Vértessy Beáta, az MTA doktora

Az Aranybulla és története

Zsoldos Attila, az MTA rendes tagja

Mi is az építészet?

Sylvester Ádám DLA, a SZIMA rendes tagja

KÜLSŐ TAGOK FÓRUMA

16.00–18.00 | MTA Székház, Felolvasóterem

Levezető elnök: *Kosztolányi György*, az MTA élettudományi alelnöke

Köszöntő

Freund Tamás, az MTA elnöke

Megnyitó

Kocsis Károly, a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnöke

ÜNNEPÉLYES DÍJÁTADÁS

Az Arany János-díjak és az Arany János-érmek átadása
Az elismeréseket átadja: *Freund Tamás*, az MTA elnöke

AZ ARANY JÁNOS-DÍJASOK ELŐADÁSAI

Retrometabolikus gyógyszertervezés. Elmélet és klinikai sikerek

Bodor Miklós, az MTA külső tagja (Amerikai Egyesült Államok)

Paradigmaváltozás a környezet és kémia viszonyában, avagy a vegytan útja a természet leigázásától a kiegyezésig
Paizs Csaba, az MTA köztestületének külső tagja (Románia)

Kvadratikus ϕ -SubGauss-féle véletlen értékek és folyamatok

Traski Viktor, az MTA köztestületének külső tagja (Ukrajna)

AZ MTA ÚJ KÜLSŐ TAGJAINAK BEMUTATÁSA

A 2021-ES AMAT KONFERENCIA NYERTESÉNEK ELŐADÁSA

Új generációs szekvenálás: a mesterséges intelligencia fertőző betegségekben – a személyre szabott diagnosztikától a pandémiára adott válaszig

Nagy-Szakál Dorottya, az MTA köztestületének külső tagja (Amerikai Egyesült Államok)

KONCERT

Közreműködik: *Leidemann Sylvia* (Argentína) és együttese

6. FIATAL KUTATÓK FÓRUMA AZ MTA-N

10.30–12.30 | MTA Székház, Díszterem

- 10.30–10.40 **Köszöntők**
Solymosi Katalin, a Fiatal Kutatók Akadémiájának társelnöke
Kollár László Péter, az MTA főtitkára
- 10.40–11.25 **A „Fiatalok az akadémiai pályán” című, 2021-es felmérés áttekintése**
Lengyel Balázs kutatásvezető, a Fiatal Kutatók Akadémiájának tagja
- 11.25–11.40 **Hazai fiatal kutatók publikációs és pályázati aktivitása**
Lőrincz László (ELKH KRTK KTI); *Vida Zsófia Viktória* (MTA KIK)
- 11.40–11.55 **Pandora panaszládája: a fiatal kutatók legfontosabb problémái saját szavaikkal**
Máté Ágnes, a Fiatal Kutatók Akadémiájának vezetőségi tagja
- 11.55–12.25 **Nyilvános fórum és vitauülés**
Moderátor: *Kecskés Gábor*, a Fiatal Kutatók Akadémiájának vezetőségi tagja
2 perces hozzászólások és válaszok

12.25–12.30

Zárszó

Török Péter, a F fiatal Kutatók Akadémiájának társelnöke

Az eseményen való részvétel regisztrációhoz kötött, a helyek száma korlátozott. Kérjük, hogy részvételi szándékát az alábbi linken jelezze: <https://mta.hu/esemenynaptar/2022-05-04-vi-fiatal-kutatok-foruma-a-fiatalok-az-akademiai-palyan-cimu-2021-es-felmeres-ismertetese-4294>.

A program időtartama alatt igény esetén gyermekfelügyeletet biztosítunk a résztvevők számára. Az igényeket, kérjük, legkésőbb 2022. április 26-ig jelezzék Kruppa Fanninak az fka@titkarsag.mta.hu e-mail-címen.

2022. május 5., csütörtök

A NŐK A KUTATÓI ÉLETPÁLYÁN ELNÖKI BIZOTTSÁG KÖNYVBEMUTATÓJA

14.00–16.00 | MTA Székház, Kisterem

Cristian, Réka Mónika – Kérchy, Anna (eds.): *Pioneer Hungarian Women in Science and Education*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2022

A beszélgetést vezeti: *Bollobás Enikő*, a Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottság elnöke

Rövid ismertető a kötetről:

Az MTA Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottság szerkesztésében, az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelenő, angol nyelvű kötet az 1945 előtt született, a tudományos kutatás és oktatás területén jelentős eredményeket elérő nők életútjának és pályáivének bemutatására vállalkozik. A tíz fejezet az orvostudomány, a biológia, a botanika, az ásványtan, a csillagászat, a matematika, a régészet, a pedagógia, a művészetfilozófia és a zenetudomány diszciplínáiban úttörő szerepet játszó, „jeles elsők” portréját vázolja fel.

A TUDOMÁNYOS OSZTÁLYOK KÖZGYŰLÉSI PROGRAMJA

A NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA INTERDISZCIPLINÁRIS KONFERENCIÁJA

2022. május 9., hétfő 10.00–16.20

MTA Székház, Nagyterem

Élő közvetítés: <https://www.youtube.com/c/MTA1825>

„NULLA SALUS BELLO”, VAGY JÖHET HÁBORÚBÓL ÜDV?

Délelőtti szekció

Levezető elnök: *Sélei Nóra*, az MTA doktora

10.00–10.10	Megnyitó
<i>Lamm Vanda</i> , az MTA alelnöke
10.10–10.30	Orosz befolyás a kelet-közép-európai régióban
<i>Mitrovits Miklós PhD</i>
10.30–10.50	Háború és béke az eurázsiai nomádoknál
<i>Vásáry István</i> , az MTA rendes tagja
10.50–11.10	Háború és béke. Propaganda és valóság a hellenisztikus irodalomban
<i>Adorjáni Zsolt PhD</i>
11.10–11.20	Szünet

- 11.20–11.40 **„Ott meg akar halni, azt ő már elvégezte”.**
Szondi György jó vitézsége Tinódi históriás
énekében
Ács Pál, az MTA doktora
- 11.40–12.00 **Egy délkelet-ázsiai hegyi törzs, a brúk és**
a vietnami háború
Vargyas Gábor, az MTA doktora
- 12.00–12.20 **Hozzászólások**

Délutáni szekció

Levezető elnök: *Szilágyi Zsófia, az MTA doktora*

- 14.00–14.20 **A pszichológia érvei a szabadság mellett**
Pléh Csaba, az MTA rendes tagja
- 14.20–14.40 **Zene a háborúban – háború a zenében**
Tallián Tibor, az MTA levelező tagja
- 14.40–15.00 **Gyűlés a beszédben – kognitív pragmatikai**
megközelítés
Tátrai Szilárd PhD
- 15.00–15.20 **Hozzászólások**
- 15.20–15.30 Szünet
- 15.30–16.10 **Kerekasztal-beszélgetés**

Moderátor: *Kertész András, az MTA rendes tagja*

Résztevők: *Dávidházi Péter, az MTA rendes tagja (irodalomtudomány); Hetényi Zsuzsa,*

az MTA doktora (szlavisztika); *Lamm Vanda*, az MTA alelnöke (jogtudomány); Németh T. Enikő, az MTA doktora (nyelvtudomány); *Giampaolo Salvi*, az MTA doktora (nyelvtudomány); *Séllei Nóra*, az MTA doktora (modern filológia)

16.10–16.20

Zárszó

S. Varga Pál, az MTA rendes tagja, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának elnöke

A NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA KÖNYVBEMUTATÓJA

2022. május 16., hétfő 14.00–15.30

MTA Székház, Nagyterem

Élő közvetítés: <https://www.youtube.com/c/MTA1825>

Bakró-Nagy, Marianne – Laakso, Johanna – Skribnik, Elena
(eds.): *The Oxford Guide to the Uralic Languages*. Oxford:
Oxford University Press, 2022 című kötetének bemutatója

A könyvbemutatót vezeti: *Kertész András*, az MTA rendes tagja

A könyvet bemutatja: *Moravcsik Edit*, az MTA külső tagja,
Fenyvesi Anna PhD

A FILOZÓFIAI ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA, a Pszichológiai Tudományos Bizottság KÖNYVBEMUTATÓJA

2022. május 13., péntek 11.00–13.00

MTA Székház, Felolvasóterem

A **Pléh Csaba (főszerk.): *Pszichológia*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2022** című kézikönyv bemutatója, amely az MTA Filozófiai és Történettudományok Osztályának támogatásával jelent meg

A beszélgetés résztvevői a kötet szerzői: *Pléh Csaba*, az MTA rendes tagja, *Keresztes Attila PhD*, *Forgács Bálint PhD*; valamint a pszichológia és a társszakmák képviselői: *Hunyady György*, az MTA rendes tagja, *Kéri Szabolcs*, az MTA doktora, *Unoka Zsolt PhD*

A kézikönyv 21 fejezetének szervezőlve négy szempont: a társadalom, a neurobiológiai aspektusok, a fejlődés és az evolúció együttes szerepe az élmény és viselkedés meghatározásában.

A kiadó gesztusaként a bemutatón a könyv 25%-os kedvezményel rendelhető meg.

**A FILOZÓFIAI ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYOK
OSZTÁLYA,
a Művészettörténeti Tudományos Bizottság
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE**

2022. május 26., csütörtök 10.00–17.00

MTA Székház, Nagyterem

**EMLÉKKONFERENCIA
MAROSI ERNŐ TISZTELETÉRE**

Köszöntés

Nyitóelőadás

Xavier Barral i Altet (Université de Rennes)

**A balzsamozás köve. Egy bizánci ereklye születése és
receptiója az európai művészetben**

Boreczky Anna (Országos Széchényi Könyvtár)

**A Teremtés első napjai. A pécsi székesegyház északi
altemplomi lejáratainak kontextusáról**

Havasi Krisztina (ELKH Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Művészettörténeti Intézet)

**Újítás és megtorpanás. Az esztergomi palotakápolna
építéstörténetéhez**

Takács Imre (ELTE Művészettörténeti Intézet)

Szünet

A Képes Krónika és az Anjouk udvari művészete

Vinni Lucherini (Storia dell'arte medievale, Dipartimento di Studi Umanistici, Università degli Studi di Napoli Federico II)

Magnificence Tempered: Some Thoughts on Spatial Zoning and Visual Strategies in Late Medieval Parish Churches

Tim Juckes (Institut für Kunstgeschichte der Universität Wien)

Zsigmond király Párizsban

Papp Szilárd (Szépművészeti Múzeum)

Mátyás-kori udvari művészet és a magyarországi reneszánsz

Mikó Árpád (ELKH Bölcsészettudományi Kutatóközpont Művészettörténeti Intézet)

A műemlékek forrásértéke és a modern középkor-értelmezés problémái

Lővei Pál (ELKH Bölcsészettudományi Kutatóközpont Művészettörténeti Intézet)

A MATEMATIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA ÜNNEPI TUDOMÁNYOS ELŐADÁS-SOROZATA

2022. május 25., szerda 14.00–16.30

MTA Székház, Nagyterem

NAGY HÁLÓZATOK ÉS MESTERSÉGES INTELLIGENCIA

14.00–14.05 **Köszöntő**
Laczkovich Miklós, az MTA rendes tagja,
a Matematikai Tudományok Osztályának
elnöke

14.05–14.30 **Osztálydíjak átadása**
Laczkovich Miklós, az MTA rendes tagja,
a Matematikai Tudományok Osztályának
elnöke

Előadások

14.30–15.00 **Nagy struktúrák egyszerűsítése**
Szegedy Balázs PhD

15.00–15.30 **Véletlen gráfok sajátvektorai**
Backhausz Ágnes PhD

15.30–16.00 **Moreau–Yosida f -divergenciák**
Terjék Dávid

16.00–16.30 **A gépi tanulás matematikai kihívásai**
Daróczy Bálint PhD

AZ AGRÁRTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
Talajtani, Vízgazdálkodási és Növénytermesztési
Tudományos Bizottsága,
AZ ELKH ATK TALAJTANI INTÉZETE
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE

2022. május 18., szerda 10.00–12.20

MTA Székház, Díszterem

A TALAJTERMÉKENYSÉG FENNTARTÁSA
NÉLKÜLÖZHETETLEN TERMÉSZETI
ERŐFORRÁSAINK HOSSZÚ TÁVÚ MEGŐRZÉSÉBEN

TUDOMÁNYOS ÜLÉS NÉMETH TAMÁS AKADÉMIKUS
SZÜLETÉSNEK 70. ÉVFORDULÓJÁRA

Levezető elnök: *Balázs Ervin*, az MTA rendes tagja, az MTA Agrártudományok Osztályának elnöke

10.00–10.20

Köszöntő

Freund Tamás, az MTA elnöke; *Balázs Ervin*, az MTA rendes tagja, az MTA Agrártudományok Osztályának elnöke; *Rajkai Kálmán*, az MTA levelező tagja, az MTA TVNTB elnöke

10.20–10.40

Talaj-növény-klíma kölcsönhatások értékelése tartamkísérletekben

Nagy János, az MTA doktora

- 10.40–11.00 **Talajegészség, vízgazdálkodás és pórusvíz-minőség mezőgazdasági jelentősége**
Rajkai Kálmán, az MTA levelező tagja,
a TVNTB elnöke
- 11.00–11.20 **Talajminősítés a hatékony és fenntartható mezőgazdaságért**
Tóth Gergely, az MTA doktora
- 11.20–11.40 **Az agrokémia és a precíziós gazdálkodás perspektívái**
Jolánkai Márton, az MTA doktora
- 11.40–12.20 **Köszöntések**

AZ AGRÁRTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA
Agrár- és Bioműszaki Tudományos Bizottsága,
a Körforgásos Gazdaság Osztályközi Állandó Bizottság
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE

2022. május 24., kedd 10.00–12.10 óra

MTA Székház, Felolvasóterem

**A PRECÍZIÓS GAZDÁLKODÁS ÉS A DIGITÁLIS
TECHNOLÓGIÁK SZEREPE A BIOMASSZA-ALAPÚ
GAZDASÁGBAN**

- 10.00–10.10 **Bevezető**
Neményi Miklós, az MTA rendes tagja, az Agrár-
és Bioműszaki Tudományos Bizottság elnöke
- 10.10–10.30 **Precíziós gazdálkodás: globális kitekintés**
Popp József, az MTA levelező tagja, az MTA
Körforgásos Gazdaság Osztályközi Állandó
Bizottsága elnöke
- 10.30–10.50 **Az én kis kertem**
Aszódi János producer, szerkesztő
- 10.50–11.10 **A digitalizáció és az üzleti teljesítmény
elemzése az élelmiszergyártó vállalatok
körében a fenntartható fejlődés tükrében**
Oláh Judit, az MTA doktora

- II.10–II.30 **A digitális technológia szerepe a szántóföldi növénytermesztésben**
Nyéki Anikó PhD
- II.30–II.50 **A beltéri vertikális termesztés esélyei a körforgásos biomassa-alapú gazdaságban**
Husti István, az MTA doktora
- II.50–12.10 **A precíziós növénytermesztés jövője**
Nagy János, az MTA doktora; Kakuszi-Széles Adrienn PhD

AZ AGRÁRTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA KÜLSŐ RENDEZVÉNYEI

2022. május 11–12., szerda–csütörtök 10.00–17.00

Helyszín: MATE, Georgikon Campus
Keszthely, Festetics György utca 7. „D” épület

XXVIII. NÖVÉNYNEMESÍTÉSI TUDOMÁNYOS NAPOK

A növénynemesítők éves találkozója, legújabb kutatási eredményeik bemutatása.

2022. május 19., csütörtök 10.00–14.00

Helyszín: Állatorvostudományi Egyetem
1078 Budapest, István utca 2.

TUDOMÁNYOS EMLÉKÜLÉS KOVÁCS FERENC
AKADÉMIKUS, REKTOR SZÜLETÉSÉNEK
100. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

AZ ORVOSI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA NEMZETKÖZI KONFERENCIÁJA

2022. május 5., csütörtök 10.00–16.20

MTA Székház, Nagyterem

Élő közvetítés: <https://www.youtube.com/c/mta2cst>

THE LONG COVID SYNDROME: LINGERING ILLNESS AFTER THE PANDEMIC

A „LONG COVID”: A JÁRVÁNY HOSSZAN TARTÓ KÖVETKEZMÉNYE

Chairs / Levezető elnökök: *Veronika Müller, Sándor Szabó*

- 10.00–10.05 **Opening remarks / Megnyitó**
Veronika Ádám, Section President of Section
of Medical Sciences of HAS / az MTA Orvosi
Tudományok Osztályának osztályelnöke
(Hungary)
- 10.05–10.25 **What is really ‘Long COVID’? / Valójában mi
is a „long COVID”?**
Veronika Müller (Hungary); *Sándor Szabó*
(USA)

- 10.25–10.45 **Lessons from the COVID-19 mRNA vaccine development / Tanulságok a COVID-19-mRNS-vakcina fejlesztéséből**
Katalin Karikó (Germany–USA)
- 10.45–11.05 **COVID-19 is, in the end, an endothelial disease / Végeredményben a COVID-19 egy endoteliális betegség**
Peter Libby (USA)
- 11.05–11.25 **The main cardiovascular manifestations of Long COVID / A long COVID kardiális eltérései**
Béla Merkely (Hungary)
- 11.25–11.45 **Fatigue, dyspnea & pulmonary signs in Long COVID / Fáradtság, nehézlégzés és pulmonális eltérések long COVID-ban**
Veronika Müller (Hungary)
- 11.45–12.05 **The neurologic manifestations of Long COVID / A long COVID neurológiai eltérései**
József Janszky, Tamás Dóczi (Hungary)
- 12.05–13.00 **Lunch break / Ebédszünet**
- 13.00–13.20 **Nutritional deficiencies that may predispose to Long COVID / Long COVID-ra prediszponáló tápanyaghiányok**
John Schloss (USA)

- 13.20–13.40 **The post-COVID stress syndrome & other neuroendocrine changes in Long COVID / Poszt-COVID stressz-szindróma és neuroendokrin változások long COVID-ban**
Sándor Szabó (USA)
- 13.40–14.00 **Specific coronavirus associated disease in children: MISC / Gyermekkorai koronavírus-asszociált kórkép: MISC**
Attila Szabó (Hungary)
- 14.00–14.20 **The current therapeutic options for Long COVID / A long COVID terápiás lehetőségei**
Klára Gyires, Szilvia Sebők (Hungary)
- 14.20–14.40 Break / Szünet
- 14.40–15.00 **The socioeconomic impact of COVID-19 / A COVID-19 szocioökonómiai hatása**
Zoltán Ács (UK–USA)
- 15.00–15.40 **The prevalence & incidence of Long COVID in Ukraine, Greece, Germany & Hungary / Long COVID-prevalencia és -incidencia: Ukrajna, Görögország, Németország és Magyarország**
The 4 senior investigators in our grants from these countries
- 15.40–16.00 **Round table discussion / Kerekasztal-beszélgetés**
- 16.00–16.20 **Q & A / Kérdések és válaszok**

A KÉMIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA TUDOMÁNYOS ÜLÉSE

2022. május 4., szerda 10.00–13.40

MTA Székház, Felolvasóterem

Élő közvetítés:

[https://uso2web.zoom.us/j/83785872489?pwd=YkhsalRoRFp](https://uso2web.zoom.us/j/83785872489?pwd=YkhsalRoRFpXThhhalVyb1FSQjdZUT09)

XThhhalVyb1FSQjdZUT09

Meeting ID: 837 8587 2489

Passcode: 632978

MOLEKULÁK A TÜKÖRBEN: IN MEMORIAM ANTUS SÁNDOR

Levezető elnök: *Keserű György Miklós*, az MTA levelező tagja

10.00–10.10

Köszöntő

Perczel András, az MTA rendes tagja, a Kémiai Tudományok Osztályának elnöke

10.10–10.30

Antus Sándor: kép és tükörkép

Kurtán Tibor, az MTA doktora

10.30–10.50

Villanások egy nagyszerű ember életéből – amit a Hirsch-index nem mutat

Gottsegen Ágnes, a kémiai tudományok
kandidátusa

10.50–11.10

Természetes és szintetikus heterociklusok sztereokémiai vizsgálata

Kurtán Tibor, az MTA doktora

11.10–11.30 **Enantiomer önfelismerés az NMR-spektroszkópiában, avagy a ritka jelenségek jelentősége**

Szántay Csaba, az MTA doktora

11.30–11.50 **Stabilis nitroxid szabad gyökökkel módosított biomolekulák szintézise és vizsgálata**

Kállay Tamás, az MTA doktora

11.50–12.00 Szünet

12.00–12.20 **Szélesített kiroptikai tartomány: peptidok, fehérjék, hullámhosszak; modellek lehetőségek, korlátok**

Farkas Viktor PhD

12.20–12.40 **Tükörképi viszonyban lévő molekulák szétválasztása: rezolválás**

Faiql Ferenc, a kémiai tudományok doktora

12.40–13.00 **Sztereokémia a diffrakciós szerkezetkutatásban**

Bombicz Petra PhD

13.00–13.20 **Módosított szteroidok szintézise és vizsgálata**

Wölfling János, az MTA doktora

13.20–13.40 **Zárszó**

Perczel András, az MTA rendes tagja, a Kémiai Tudományok Osztályának elnöke

AZ MTA FÖLDTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA,
AZ ELKH CSILLAGÁSZATI ÉS FÖLDTUDOMÁNYI
KUTATÓKÖZPONT FÖLDTANI ÉS GEOKÉMIAI
INTÉZETE,
az MTA Természetföldrajzi Tudományos Bizottsága,
az MTA Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos
Bizottsága
TUDOMÁNYOS ÜLÉSE

2022. május 19., csütörtök 10.00–16.05

MTA Székház, Nagyterem

Élő közvetítés: <https://www.youtube.com/c/MTA1825>

ELŐADÓÜLÉS A BARLANGOK ÉS A KARSZT
NEMZETKÖZI ÉVE ALKALMÁBÓL

Levezető elnök: *Demény Attila*, az MTA rendes tagja

10.00–10.05

Megnyitó

Demény Attila, az MTA rendes tagja

10.05–10.15

A Cave and Karst Systems of Hungary (szerk.
Veress Márton és Leél-Őssy Szabolcs,
Springer) című könyv bemutatása

Veress Márton, az MTA doktora; *Leél-Őssy Szabolcs*, a földtudomány kandidátusa

- 10.15–10.30 **Magyarország karsztterületeinek növényzete**
Bátori Zoltán PhD; Bauer Norbert PhD; Erdős László PhD; Vojtkó András PhD
- 10.30–10.45 **Magyar karsztos területek állatvilága**
Balázs Gergely PhD; Szinetár Csaba, a biológiai tudomány kandidátusa; Csorba Gábor PhD; Paulovics Péter
- 10.45–11.00 **Paleokarszt-jelenségek Magyarországon (prepleisztocén példák)**
Mindszenty Andrea, az MTA doktora; Sebe Krisztina PhD
- 11.00–11.15 **Aktív és fosszilis karszt a Nyugat-Mecsekben: geokronológia és fejlődéstörténet**
Sebe Krisztina PhD; Csillag Gábor PhD; Bauer Márton PhD; Surányi Gergely PhD; Ruszkciczay-Rüdiger Zsófia PhD; Novothny Ágnes PhD
- 11.15–11.30 **Medenceléptékű áramlási rendszerek hazai karsztterületeken – ismeretek új értelmezésben**
Mádlné Szőnyi Judit, az MTA doktora; Erőss Anita PhD; Csondor Katalin; Iván Veronika; Tóth Ádám PhD

- II.30–II.45 **Karsztmorfológiai és barlangtani vizsgálatok Ódorváron és az 50 éve felfedezett Hajnóczy-barlangban. Kutatástörténeti összefoglalás**
Mucsi László PhD
- II.45–II.00 **Magyarországi karsztvidékek morfológiai elemzése térinformatikai eszközök segítségével**
Telbisz Tamás PhD
- 12.00–12.15 **A Bakonyvidék fedett karsztja**
Veress Márton, az MTA doktora
- 12.15–12.30 **A Budai-termálkarszt barlangjai**
Leél-Őssy Szabolcs, a földtudomány kandidátusa; Virág Magdolna PhD
- 12.30–13.30 Szünet

Poszterek:

1. Hazai cseppkövek paleoklimatológiai kutatása

Demény Attila, az MTA rendes tagja

2. A Gomba szénhidrogén-rezervoár paleokarsztja

Bauer Márton PhD; Raucsik Béla PhD; Varga Andrea PhD; M. Tóth Tivadar, az MTA doktora

3. A barlangos bélyegek és képeslapok szerepe a barlangok, a barlangi képződmények és a barlangi élőlények megismertetése és védelme érdekében

Lénárt László PhD

- 13.30–13.45 **Monitoringjellegű vizsgálatok magyarországi barlangokban: következtetések a cseppkövek képződését és összetételét meghatározó folyamatokra**
Czuppon György PhD; Demény Attila, az MTA rendes tagja; Leél-Őssy Szabolcs, a földtudomány kandidátusa; Stieber József; Óvári Mihály PhD; Dobosy Péter PhD; Berentés Ágnes; Kovács Richard; Kiss Klaudia PhD; Kovács Zsófia PhD; John Szilárd
- 13.45–14.00 **Travertínók és mésztufák Magyarországon**
Kele Sándor PhD
- 14.00–14.15 **Magyarországi barlangok védelme és az Országos Barlangnyilvántartás aktualitásai**
Egri Csaba
- 14.15–14.30 **Geofizikai és víznyomjelzéses vizsgálatok a Gömör–Tornai-karszt területén**
Gruber Péter; Gaál Lajos, a biológiai tudomány kandidátusa

- 14.30–14.45 **A Bükki Karsztvízszint Észlelő Rendszer (BKÉR) története (1992–2021), mérési eredményei, azok felhasználhatósága a fenntartható vízkészlet-gazdálkodásban**
Lénárt László PhD; Czesznak László; Hernádi Béla; Darabos Enikő PhD; Miklós Rita; Ilyés Csaba; Pelczéder Ágnes; Kovács Balázs PhD
- 14.45–15.00 **Vízföldtani adatok származtatása a Bükki Karsztvízszint Észlelő Rendszer idősorainak elemzése alapján**
Darabos Enikő PhD; Tóth Márton PhD
- 15.00–15.15 **A bükki hideg és termál karsztrendszer kapcsolata**
Miklós Rita
- 15.15–15.30 **A Dunántúli-középhegység karsztvíz-tárolójának numerikus hidrodinamikai modellezése**
Gondárné Sőregi Katalin; Molnár Mária PhD; Balogh Viktor; Kovács Balázs PhD; Viszkok János PhD
- 15.30–15.45 **Hidrogeológiai és speleológiai kutatások a Villányi-hegységben**
Erőss Anita PhD; Dezső József PhD; Czigány Szabolcs PhD; Csicsák József; Czuppon György PhD; Csondor Katalin; Kovács János PhD; Müller Imre PhD; Pirkhoffer Ervin PhD; Szalai Viktor; Rezsek Marietta; Szulimán Szilvia; Varga György PhD; Zentainé Czauner Brigitta

*PhD; Weidinger Tamás, a földrajztudomány
kandidátusa*

15.45–16.00 **A barlangbeszakadással keletkező
mészkőszurdokok sajátosságai**
Hevesi Attila, az MTA doktora

16.00–16.05 **Zárszó**
Demény Attila, az MTA rendes tagja

Kapcsolódó esemény:

**Berentés Ágnes fotókiállítása az MTA Székházban
a barlangok varázslatos világáról**

A FIZIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA TUDOMÁNYOS ÜLÉSE

2022. május 5., csütörtök 10.00–13.00

MTA Székház, Díszterem

Élő közvetítés: <https://www.youtube.com/c/MTA1825>

A FIZIKA FEJLŐDÉSI IRÁNYAI

A Fizikai Tudományok Osztálya rendszeres évenkénti programja, melyen élvonalbeli kutatásaikat mutatják be a meghívottak. A program keretében adja át az osztályelnök a Fizikai Fődíjat és a Fizikai Díjakat. Az idén a 2022. évi Fizikai Fődíjat, Fizikai Díjakat és Akadémiai Díjat nyert kutatók kapnak lehetőséget szakterületük és eredményeik bemutatására.

Levezető elnök: *Mihály György*, az MTA rendes tagja, a Fizikai Tudományok Osztályának elnöke

10.00–10.15	A 2022. évi Fizikai Fődíj és Fizikai Díjak ünnepélyes átadása
<i>Mihály György</i> , az MTA rendes tagja, a Fizikai Tudományok Osztályának elnöke
10.15–10.45	<i>Forgács Péter</i>, a fizikai tudomány doktora, a 2022. évi fizikai fődíjas előadása
10.45–11.05	<i>Varjú Katalin PhD</i>, 2022. évi fizikai díjas előadása

- II.05–II.25 ***Horváth Róbert PhD, 2022. évi fizikai díjas előadása***
- II.25–II.45 ***Kormos Márton PhD, 2022. évi fizikai díjas előadása***
- II.45–12.00 Szünet
- 12.00–12.30 **Making elements from carbon to lead inside stars of low mass**
Maria Lugaro PhD, 2022. évi akadémiai díjas
- 12.30–13.00 **Csillagvizsgáló gyorsítók, avagy magfizikai kísérletek az asztrofizika szolgálatában**
Gyürky György, az MTA doktora, 2022. évi akadémiai díjas

A FIZIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

Szilárdtest-fizikai Tudományos Bizottsága

ELŐADÓÜLÉSE

2022. május 5., csütörtök 14.00–16.45

MTA Székház, Díszterem

Élő közvetítés: <https://www.youtube.com/c/MTA1825>

KONDENZÁLT ANYAGOK FIZIKÁJA

A program keretében megtartott előadások bemutatják a kondenzált anyagok fizikája területén Magyarországon az utóbbi néhány évben elért legkiemelkedőbb eredményeket. Az előadások tematikája jól mutatja a kondenzált anyagok kutatásának széles spektrumát a magyarországi egyetemeken és kutatóintézetekben.

Levezető elnök: *Groma István*, az MTA doktora, a Szilárdtest-fizikai Tudományos Bizottság elnöke

- 14.00–14.05 **Megnyitó**
Groma István, az MTA doktora, a Szilárdtest-fizikai Tudományos Bizottság elnöke
- 14.05–14.30 **Szén nanocsövek exciton gerjesztései, ODMR**
Simon Ferenc, az MTA doktora (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem)

- 14.30–14.55 **Nagy felbontású visszaszórt elektrondiffrakció (HR-EBSD) fejlesztések a diszlokációrendszerek kísérleti vizsgálatában**
Kalácska Szilvia PhD (Mines Saint-Étienne, Université Lyon, CNRS)
- 14.55–15.20 **Romboédes grafit: egy új platform korrelált, topologikus elektronrendszerek vizsgálatára**
Nemes Incze Péter PhD (Energiatudományi Kutatóközpont Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet)
- 15.20–15.30 Szünet
- 15.30–15.55 **Spin-pálya kölcsönhatás és Jahn–Teller-effektus gyémántbeli kvantumbitekben**
Thiering Gergő PhD (Wigner Fizikai Kutatóközpont Szilárdtestfizikai és Optikai Intézet)
- 15.55–16.20 **Amorf szilícium nikkell indukálta kristályosodásának érdekességei**
Radnóczy György Zoltán PhD (Energiatudományi Kutatóközpont Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet)
- 16.20–16.45 **Gyémántbeli nitrogénvakancia-centrumok vizsgálata optikai és mágneses rezonancia módszerekkel**
Kollarics Sándor PhD (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem)

A FIZIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

Csillagászati és Űrfizikai Tudományos Bizottsága

ELŐADÓÜLÉSE

2022. május 16., hétfő 10.00–15.35

MTA SZAB-székház | 6720 Szeged, Somogyi u. 7.

Élő közvetítés: <https://youtu.be/FoeZ4X-ar1I>;

Zoom: <https://uso6web.zoom.us/j/86037001235?pwd=emhuOFgzVHJzR3U5SHFqQ1NpUzJqQT09>

Meeting ID: 860 3700 1235

Passcode: 66967

KOZMIKUS KÖRFORGÁS

Az elmúlt években a csillagászat/asztrofizika területén dolgozó hazai kutatók több, nemzetközi szinten is jelentős tudományos programot indítottak, illetve csatlakoztak hozzájuk, ígéretes perspektívákat teremtve a fiatal kutatók és a természettudományok felé orientálódó középiskolások számára is.

Az előadóülésen áttekintjük a kapcsolódó tudományos programokban elért eredmények egy reprezentatív részét. A szegedi helyszínt mind a csillagászati képzés és kutatás hagyományai, mind a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Fizikai Intézetének a téma iránti erős elköteleződése indokolja.

Levezető elnök: *Kiss Csaba*, az MTA doktora, a Csillagászati és Űrfizikai Tudományos Bizottság elnöke

- 10.00–10.05 **Köszöntő**
Hopp Béla, az MTA doktora, az SZTE TTIK Fizikai Intézet vezetője
- 10.05–10.15 **Bevezető**
Kiss Csaba, az MTA doktora (Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Csillagászati Intézet)
- 10.15–10.50 **Kozmikus hatások és kockázatok**
Kiss L. László, az MTA rendes tagja, a Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont főigazgatója
- 10.50–11.15 **Hazai részvétel űrtávcsöves exobolygó-kutatási programokban**
Szabó M. Gyula, az MTA doktora (Eötvös Loránd Tudományegyetem Gothard Asztrofizikai Observatórium)
- 11.15–11.30 Kávészünet
- 11.30–11.55 **Kozmikus keringő – többes csillagrendszerek az űrtávcsövek szemével**
Borkovits Tamás, az MTA doktora (Szegedi Tudományegyetem Bajai Observatórium)
- 11.55–12.20 **A Tejútrendszer kémiai feltérképezése**
Mészáros Szabolcs PhD (Eötvös Loránd Tudományegyetem Gothard Asztrofizikai Observatórium)

- 12.20–12.45 **Cosmic radioactive cycle**
Maria Lugaro PhD (Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Csillagászati Intézet)
- 11.45–14.15 Ebédszünet
- 14.15–14.40 **Csillagrobbanások és porképződés nyomában a James Webb űrtávcsővel**
Szalai Tamás PhD (Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Fizikai Intézet)
- 14.40–15.05 **Feketelyuk-, neutroncsillag-, gravacsillag- és bozoncsillag-kettősök spinfejlődésének stabilitásvizsgálata**
Gergely Árpád László, az MTA doktora (Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Fizikai Intézet)
- 15.05–15.30 **Tranziens asztrofizikai objektumok** (online előadás Austinból)
Vinkó József, az MTA doktora (Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Csillagászati Intézet; Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Fizikai Intézet)
- 15.30–15.35 **Zárszó**
Kiss Csaba, az MTA doktora, a Csillagászati és Űrfizikai Tudományos Bizottság elnöke

A programváltoztatás jogát fenntartjuk.

